

สำนักงานปรมาณูเพื่อสันติ
Office of Atoms for Peace

การตรวจสอบและประเมินความปลอดภัยทางรังสี ในสถานปฏิบัติการ ที่มีไว้ครอบครองหรือใช้เครื่องกำเนิดรังสี

นางสาวเกศรินทร์ สายตา
กองตรวจสอบทางนิวเคลียร์และรังสี
สำนักงานปรมาณูเพื่อสันติ

50 ปี สำนักงาน
ปรมาณูเพื่อสันติ

สังคมนั่นใจ กำกับปลอดภัย ตามหลักสากล

หัวข้อบรรยาย

- ❖ การตรวจสอบ
- ❖ ปัญหาที่พบจากการตรวจสอบสถานประกอบการและแนวทางแก้ไข
 - ข้อมูลการอนุญาตครอบครองหรือใช้เครื่องฯ
 - ศักยภาพทางเทคนิคของผู้ขอรับอนุญาต
 - สถานประกอบการทางรังสี
 - เจ้าหน้าที่ความปลอดภัยทางรังสี
 - เครื่องมืออุปกรณ์
 - แผนการป้องกันอันตรายจากรังสี
- ❖ บันทึกและเอกสารอื่นๆ
- ❖ กิจกรรมหลังการตรวจสอบ/การติดตามผลการตรวจ

การตรวจสอบ

- **ตรวจตามแผนดำเนินงานที่ตั้งไว้**
 - หน่วยงานที่ใบอนุญาตใกล้หมดอายุ
 - ตรวจตามความเสี่ยง แต่ละประเภท เช่น ประเภท 1 ตรวจทุก 1 ปี
- **ตรวจนอกแผนดำเนินงาน**
 - หน่วยงานใหม่ ที่ขออนุญาตครอบครองหรือใช้ครั้งแรก (เฉพาะประเภท 1)
 - ตามร้องขอ จากคณะทำงานพิจารณาใบอนุญาตฯ เพื่อให้ข้อมูลประกอบการพิจารณาสำหรับหน่วยงานมีประเด็นเรื่องความปลอดภัยทางรังสี ตรวจนอกแผนดำเนินงาน
- **ตรวจตามมูลเหตุ** เช่น มีผลการได้รับรังสีสูง

วัตถุประสงค์การตรวจสอบ

เพื่อพิสูจน์ว่าสถานประกอบการ

- ปฏิบัติตามเงื่อนไขที่กำหนดในกฎระเบียบ
- ปฏิบัติตามเงื่อนไขที่ระบุไว้ในการขออนุญาต
- มีการใช้งานอย่างปลอดภัยสำหรับผู้ปฏิบัติงาน ประชาชนทั่วไป และสิ่งแวดล้อม

60 ปี สำนึกความ
ปรานีของสังคม

สังคมนั่นใจ กำกับปลอดภัย ตามหลักสากล

ความถี่การตรวจสอบ

ประเภทเครื่องกำเนิดรังสี	ความถี่การตรวจสอบ	การใช้ประโยชน์
1	1	Radiotherapy (LINAC, IORT)
		Irradiators (i.e. industrial)
		Synchrotron (i.e. research)
		Radioisotope production (i.e. Cyclotron in Medical application)
2	2	Radiotherapy (Superficial, Deep x-ray)
* ยกเว้น	1	Industrial radiography
แจ้งครอบครองหรือใช้	3-5	Radiation gauges

ที่มา IAEA tecdoc1526, 2007 Inspection of Radiation Sources and Regulatory Enforcement

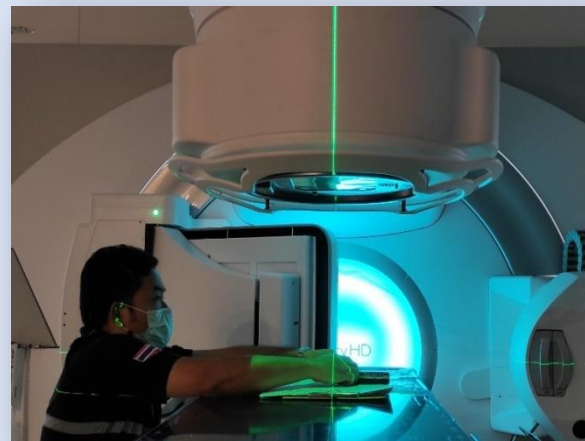

วิธีการตรวจสอบสถานประกอบการทางรังสี

- ตรวจสอบข้อมูล / เอกสาร
- สังเกตการณ์
- การสัมภาษณ์
- ปฏิบัติการตรวจสอบและประเมิน

1. ข้อมูลการอนุญาตครอบครองหรือใช้เครื่องฯ

1. ข้อมูลการอนุญาตครอบครองหรือใช้เครื่องฯ

- ใบอนุญาต จำนวนใบอนุญาต จำนวนเครื่อง ถูกต้องครบถ้วน มีอยู่จริงไม่สูญหาย
- สถานะมีไว้ครอบครองหรือใช้ จริงตรงตามระบุในใบอนุญาต
- รายละเอียดข้อมูลในใบอนุญาต ข้อมูลในใบอนุญาตตามระบุต้อง ตรงกับเครื่องที่ครอบครองหรือ
ใช้อยู่จริง (ประเภทเครื่อง ผู้ผลิต รุ่น หมายเลขเครื่อง กำลังสูงสุด)
- บัญชีรายการเครื่องกำเนิดรังสี เทียบกับใบอนุญาต มีความถูกต้องตามที่ มีอยู่จริง
(เสมือนเป็นหลักฐานเพื่อยืนยันการครอบครอง/ใช้เครื่องฯ)

60 ปี สำนักงาน
ปรมาณูเพื่อสันติ

สังคมมั่นใจ กำกับปลอดภัย ตามหลักสากล

ตัวอย่าง บัญชีรายการเครื่องกำเนิดรังสี

บัญชีรายการเครื่องกำเนิดรังสี

ชื่อหน่วยงาน : กลุ่มงานรังสีรักษา โรงพยาบาลตัวอย่าง

รหัสหน่วยงาน : GX 33-123

รายละเอียดเครื่องกำเนิดรังสี								ห้องเก็บ/ใช้	สถานะเครื่องกำเนิดรังสี	ระบบความปลอดภัย
ลำดับที่	ใบอนุญาต	ชนิดเครื่อง	ผู้ผลิต	รุ่น	Serial No.	กำลังสูงสุด	การใช้ประโยชน์			
1	4XM0760/62F1	Linear Accelerator	Varian	Clinac IX	6467	10 MV	รังสีรักษา	☒ ใช้งานปกติ ☐ เก็บ/ไม่มีการใช้งาน ☐	☒ สัญญาณไฟหน้าห้อง ☒ สัญญาณทางรังสี ☒ CCTV, Intercom, Interlock	
2	4XM0760/62F1	Image Guidance	Varian	G-242	17449-M8	140 kV 630 mA	เอกซเรย์ช่วย กำหนดตำแหน่ง	☒ ใช้งานปกติ ☐ เก็บ/ไม่มีการใช้งาน ☐	☒ สัญญาณไฟหน้าห้อง ☒ สัญญาณทางรังสี ☒ CCTV, Intercom, Interlock	

รูปเครื่อง 1

Serial no. of system 1

Serial no. of system 2

ตัวอย่าง บัญชีรายการเครื่องกำเนิดรังสี

รายละเอียดเครื่องกำเนิดรังสี

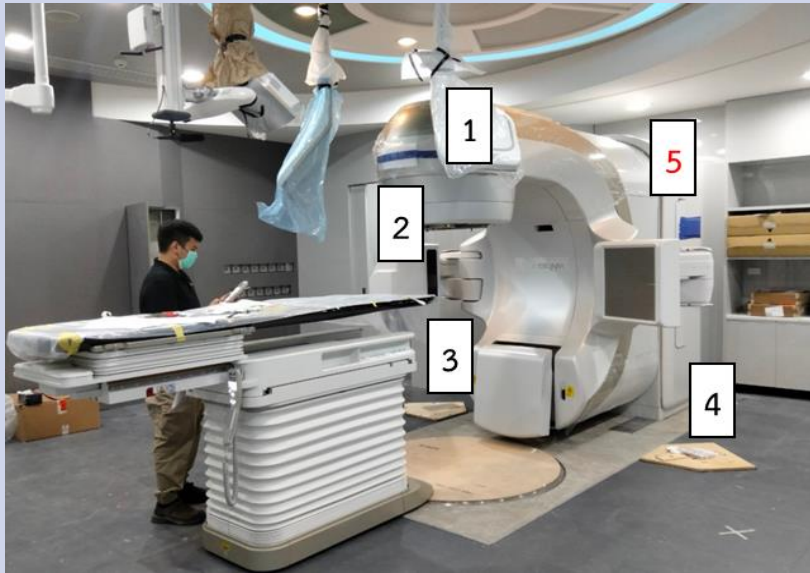
ลำดับที่	ใบอนุญาต	ชนิดเครื่อง	ผู้ผลิต	รุ่น	Serial No.	กำลังสูงสุด	การใช้ประโยชน์	ห้องเก็บ/ใช้	สถานะเครื่องกำเนิดรังสี	ระบบความปลอดภัย
1	4XM0760/62F1	Linear Accelerator	Varian	True Beam	5615	10 MV	รังสีรักษา	Linac 1	☒ ใช้งานปกติ ☐ เก็บ/ไม่มีการใช้งาน	☒ สัญญาณไฟหน้าห้อง ☒ สัญลักษณ์ทางรังสี ☒ CCTV , Intercom , Interlock
2	4XM0760/62F1	Image Guidance	Varex	GS-1542	78010-2T	140 kV 630 mA	เอกซเรย์ช่วยกำหนดตำแหน่ง	Linac 1	☒ ใช้งานปกติ ☐ เก็บ/ไม่มีการใช้งาน	
3	4XM0760/62F1	Image guidance	Varex	G-892	67062-2P	140 kV 500 mA	เอกซเรย์ช่วยกำหนดตำแหน่ง	Linac 1	☒ ใช้งานปกติ ☐ เก็บ/ไม่มีการใช้งาน	
4	4XM0760/62F1	Image guidance	Varex	G-892	69020-2Q	140 kV 500 mA	เอกซเรย์ช่วยกำหนดตำแหน่ง	Linac 1	☒ ใช้งานปกติ ☐ เก็บ/ไม่มีการใช้งาน	
5	4XM0760/62F1	Klystron	Communications & Power Industries	10004675502	23548	125 kV 84.4 A	ผลิตคลื่นแม่เหล็กไฟฟ้า	Linac 1	☒ ใช้งานปกติ ☐ เก็บ/ไม่มีการใช้งาน	

ตัวอย่าง บัญชีรายการเครื่องกำเนิดรังสี (ต่อ)

ภาพถ่ายเครื่อง

แสดงภาพรวมเครื่องกำเนิดรังสี และอุปกรณ์ประกอบ

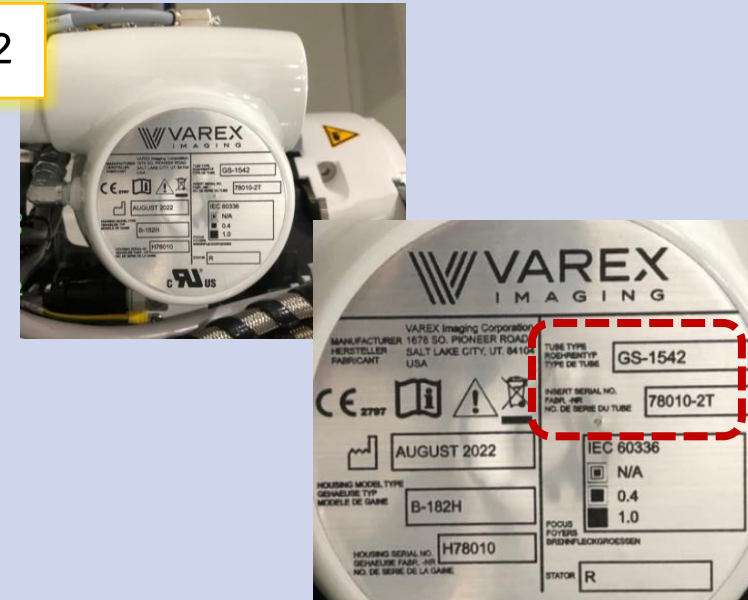
ภาพถ่ายแสดงรายละเอียดเครื่อง

1

แสดงผู้ผลิต รุ่น และหมายเลขเครื่อง ชัดเจน

2

แสดงผู้ผลิต รุ่น และหมายเลขเครื่อง ชัดเจน

ตัวอย่าง บัญชีรายการเครื่องกำเนิดรังสี (ต่อ)

ภาพถ่ายเครื่อง

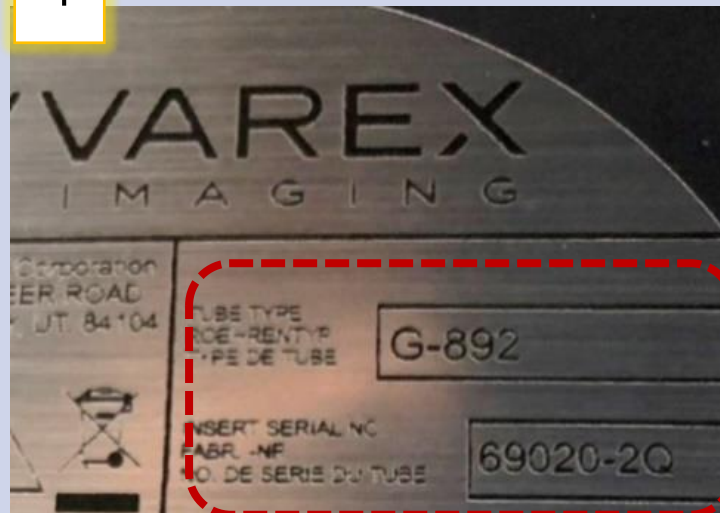
ภาพถ่ายแสดงรายละเอียดเครื่อง

ภาพถ่ายแสดงรายละเอียดเครื่อง

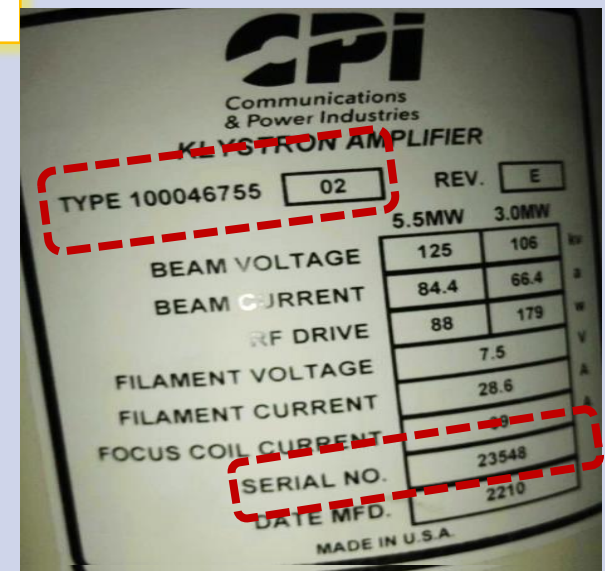
3

4

5

แสดงภาพรวมเครื่องกำเนิดรังสี และอุปกรณ์ประกอบ

แสดงผู้ผลิต รุ่น และหมายเลขเครื่อง ชัดเจน

แสดงผู้ผลิต รุ่น และหมายเลขเครื่อง ชัดเจน

2. ศักยภาพทางเทคนิคของผู้ขอรับใบอนุญาตเครื่องกำเนิดรังสี

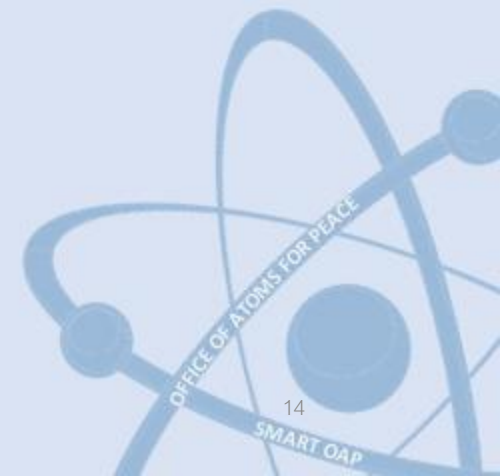
1. สถานที่จัดเก็บหรือสถานที่ประกอบกิจการ
2. เครื่องมือ อุปกรณ์ และเครื่องใช้
3. เจ้าหน้าที่ความปลอดภัยทางรังสี
4. แผนป้องกันอันตรายจากรังสี

2.1 สถานที่จัดเก็บหรือสถานที่ประกอบกิจการ

- การตรวจสอบและประเมินความปลอดภัยทางรังสีโดยรอบสถานที่ติดตั้งเครื่องฯ
 - มีการตรวจวัดรังสี เป็นประจำ
 - มีการบันทึกผล
 - ประเมิน ระดับรังสีอยู่ในเกณฑ์ที่กฎหมายกำหนด
- การจัดแบ่งพื้นที่ในการปฏิบัติงาน
 - พื้นที่ควบคุม
 - พื้นที่ตรวจตรา
- โครงสร้างโดยรอบห้องติดตั้งเครื่อง
 - ผนัง ประตู

2.1 สถานที่จัดเก็บหรือสถานที่ประกอบกิจการ (ต่อ)

❖ การวัดปริมาณรังสี

ตำแหน่งในการวัด : ขึ้นอยู่กับลักษณะการติดตั้งและการใช้งานเครื่องฯ

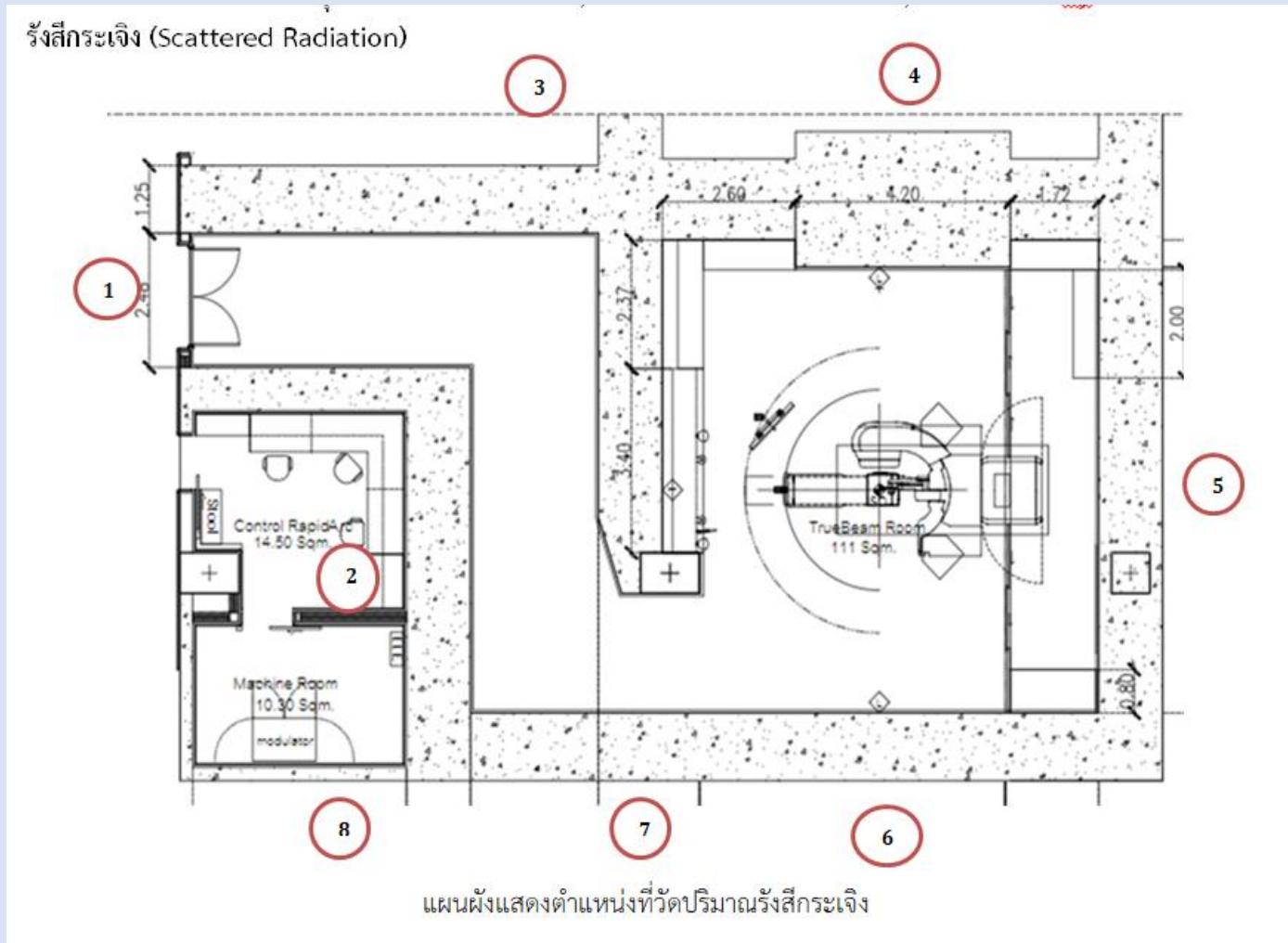
1. กรณีเครื่องติดตั้งภายในห้องที่ออกแบบเพื่อกำบังรังสี หรือลดทอนรังสี
 - วัดโดยรอบห้องที่ติดตั้งเครื่องทุกมิติ เน้นห้องควบคุมเครื่องฯและประตู
 - ขณะฉายรังสีจำเป็นต้องมี ผู้ปฏิบัติงานอยู่ในห้อง ให้วัดทุกตำแหน่งที่ปฏิบัติงาน

ตัวอย่าง ตำแหน่งในการวัดรังสี

กรณี ติดตั้งเครื่องในห้อง
ประเภท 1,2

2.1 สถานที่จัดเก็บหรือสถานที่ประกอบกิจการ (ต่อ)

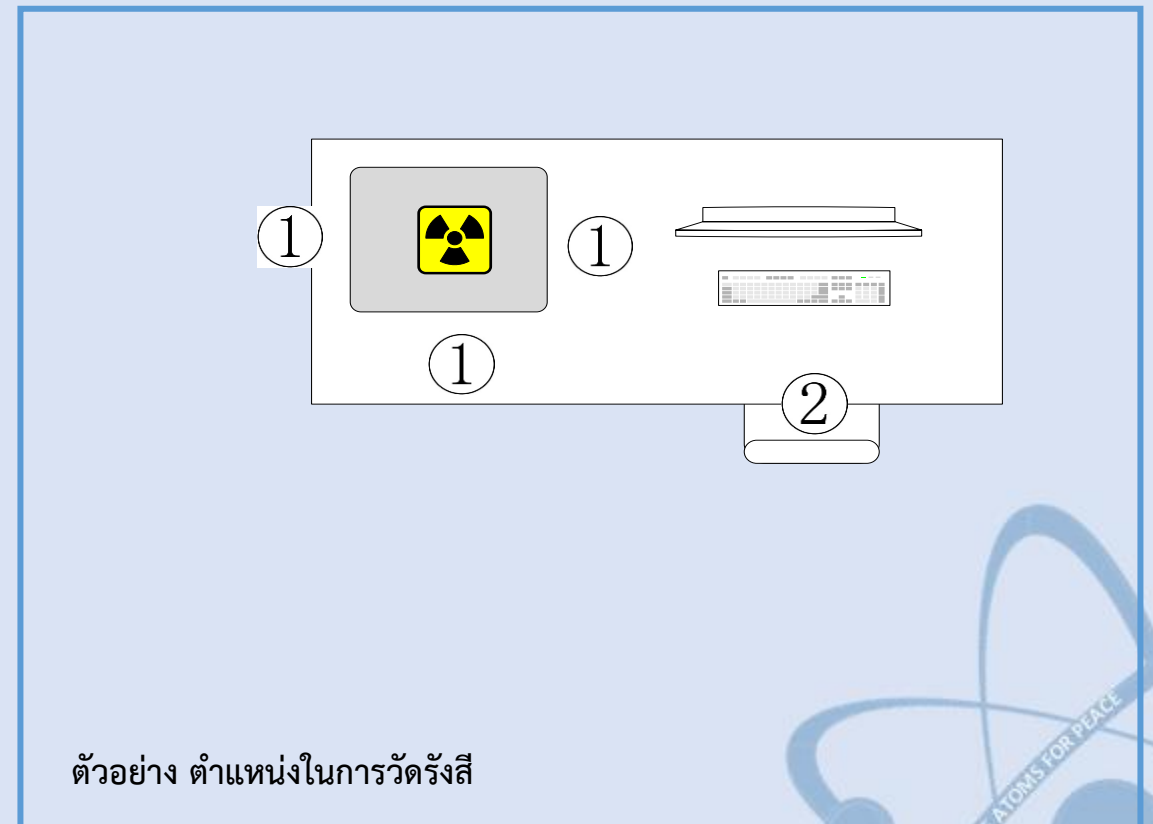

❖ การวัดปริมาณรังสี

ตำแหน่งในการวัด : ขึ้นอยู่กับลักษณะการติดตั้งและการใช้งานเครื่องฯ

2. กรณีติดตั้งในห้องปฏิบัติการ

วัดโดยรอบเครื่อง เน้นตำแหน่งผู้ปฏิบัติงาน

2.1 สถานที่จัดเก็บหรือสถานที่ประกอบกิจการ (ต่อ)

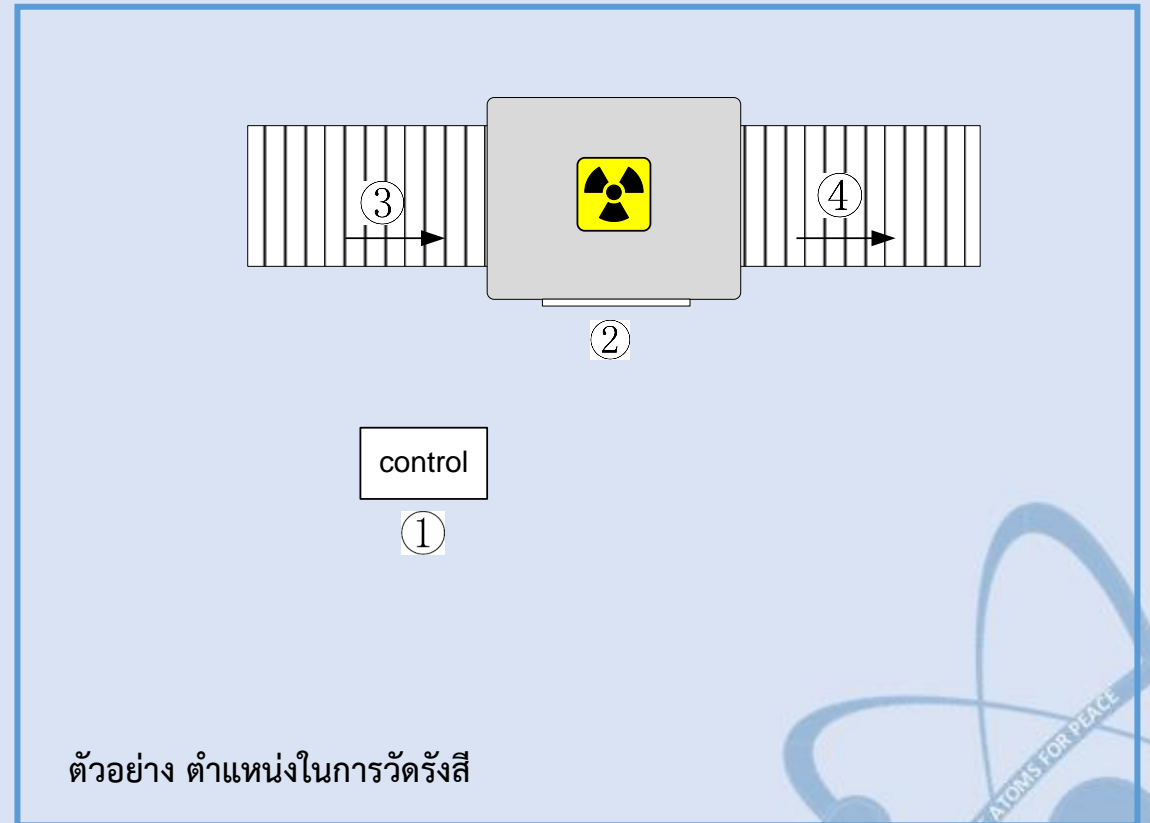

❖ การวัดปริมาณรังสี

ตำแหน่งในการวัด : ขึ้นอยู่กับลักษณะการติดตั้งและการใช้งานเครื่องฯ

2. กรณีติดตั้งในสายการผลิต

วัดโดยรอบเครื่อง เน้นตำแหน่งผู้ปฏิบัติงาน

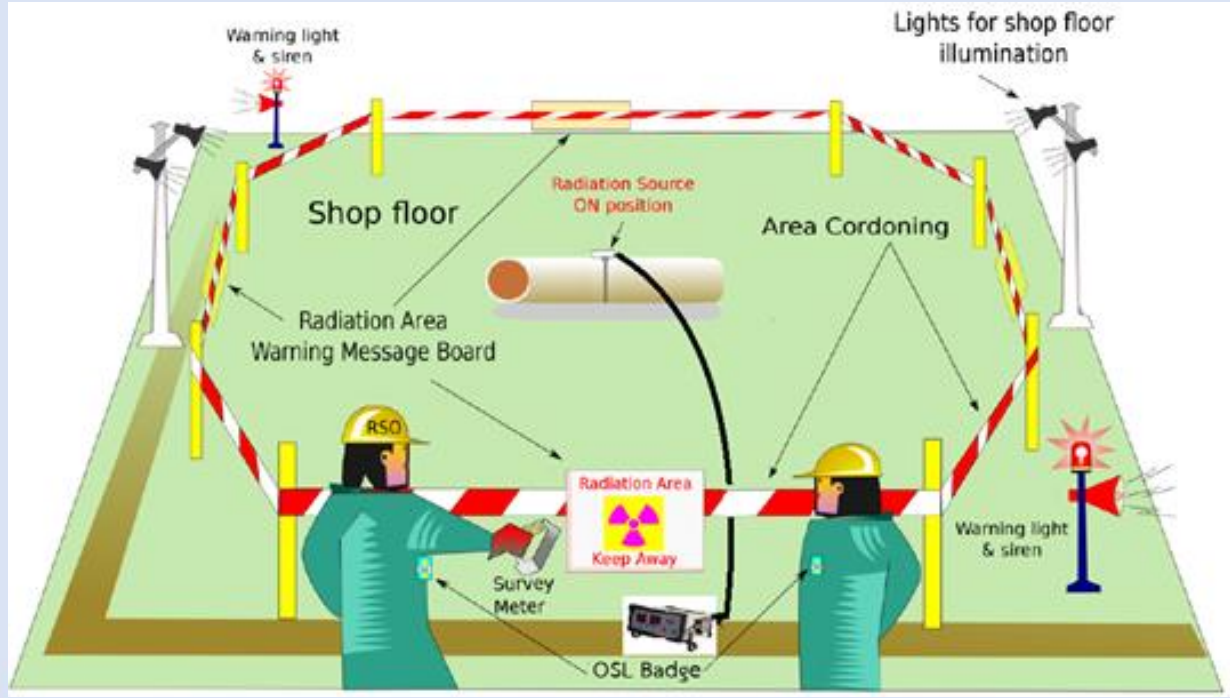

2.1 สถานที่จัดเก็บหรือสถานที่ประกอบกิจการ (ต่อ)

❖ การวัดปริมาณรังสี

ตำแหน่งในการวัด : ขึ้นอยู่กับลักษณะการติดตั้งและการใช้งานเครื่องฯ

3. กรณีใช้งานภาคสนาม วัดทุกครั้งที่มีการใช้งาน

การใช้งานภาคสนามต้องมีการกั้นพื้นที่ โดย

ขอบเขตการฉายรังสีต้องไม่เกิน 25 uSv/h

- มีอุปกรณ์สำหรับกั้น
- ป้าย สัญลักษณ์ทางรังสี
- สัญญาณเตือน การฉายรังสี

2.1 สถานที่จัดเก็บหรือสถานที่ประกอบกิจการ (ต่อ)

❖ การวัดปริมาณรังสี

การตั้งค่าฉายรังสี เพื่อการวัด:

1. สำหรับเครื่องเร่งอนุภาคตั้งค่า MV, MeV/Dose rate/Sec สูงสุดของเครื่องที่ใช้งานจริง
2. สำหรับเครื่องเอกซเรย์ตั้งค่า kV /mA/Sec สูงสุดของเครื่องที่ใช้งานจริง
3. ความกว้างลำรังสีกว้างสุด(หากปรับได้)
4. ปรับองศาการฉายรังสีเป็น 0 90 180 และ 270(หากปรับได้)

2.1 สถานที่จัดเก็บหรือสถานที่ประกอบกิจการ (ต่อ)

❖ แนวทางการประเมินความปลอดภัยทางรังสี :

1. นำค่าที่วัดได้ คูณกับตัวแปรต่างๆ เช่น Workload (เวลาในการฉายรังสีใน 1 สัปดาห์)

หรือ U factor และ T factor เป็นต้น

ตัวอย่าง เครื่องเอกซเรย์ถ่ายภาพทางอุตสาหกรรม (Radiography)

ให้ประเมินปริมาณรังสีที่ผู้ปฏิบัติงานได้รับ ณ ตำแหน่ง ควบคุมเครื่องวัดรังสีได้ 4 $\mu\text{Sv/hr}$ ซึ่งถ่ายภาพรังสี 3 ชั่วโมงต่อวัน ปฏิบัติงาน 5 วันต่อสัปดาห์

$$\begin{aligned}\text{ปริมาณรังสีที่ได้รับใน 1 สัปดาห์} &= \text{IDR } (\mu\text{Sv/hr}) \times \text{Workload (hr/w)} \times T \times U \\ &= (4 \mu\text{Sv/hr}) \times (15 \text{ h/w}) \times 1 \times 1 \\ &= 60 \mu\text{Sv/w}\end{aligned}$$

หมายเหตุ [ANSI N543, 1974]

1. กำหนดให้สัดส่วนการรับรังสีของผนังแต่ละด้าน (Use factor, U) เท่ากับ 1
2. กำหนดให้สัดส่วนการใช้พื้นที่ (Occupancy factor, T) เท่ากับ 1

2.1 สถานที่จัดเก็บหรือสถานที่ประกอบกิจการ (ต่อ)

❖ แนวทางการประเมินความปลอดภัยทางรังสี :

ตัวอย่าง เครื่องเร่งอนุภาคเชิงเส้น(Linac) งานรังสีรักษา

ให้ประเมินปริมาณรังสีที่ประชาชนได้รับ ณ ตำแหน่งหน้าประตูห้องฉายรังสี วัดรังสีได้ 4 $\mu\text{Sv/hr}$ สมมติให้เวลาฉายรังสีเท่ากับ 3 ชั่วโมงต่อวัน ปฏิบัติงาน 5 วันต่อสัปดาห์

$$\begin{aligned}\text{ปริมาณรังสีที่ได้รับใน 1 สัปดาห์} &= \text{IDR } (\mu\text{Sv/hr}) \times \text{Workload (hr/w)} \times T \times U \\ &= (4 \mu\text{Sv/hr}) \times (15 \text{ hr/w}) \times 1/8 \times 1 \\ &= 7.5 \mu\text{Sv/w}\end{aligned}$$

หมายเหตุ [NCRP 151, 2005]

1. กำหนดให้สัดส่วนการรับรังสีของประตูห้องฉายรังสี (Secondary beam)(Use factor, U) เท่ากับ 1
2. กำหนดให้สัดส่วนการใช้พื้นที่ประตูห้องฉายรังสี (Occupancy factor, T) เท่ากับ 1/8

2.1 สถานที่จัดเก็บหรือสถานที่ประกอบกิจการ (ต่อ)

❖ แนวทางการประเมินความปลอดภัยทางรังสี :

2. เทียบผลจากการคำนวณ กับเกณฑ์กฎหมายกำหนดดังนี้

- ✓ พื้นที่สำหรับผู้ปฏิบัติงานทางรังสี ต้องไม่เกิน 400 ไมโครซีเวิร์ต ต่อสัปดาห์
- ✓ พื้นที่สำหรับ สาธารณชน ต้องไม่เกิน 20 ไมโครซีเวิร์ตต่อสัปดาห์

3. ประเมินระดับรังสีทุกตำแหน่งโดยรอบห้อง/เครื่อง

- ✓ พื้นที่สำหรับผู้ปฏิบัติงานทางรังสี
- ✓ พื้นที่สำหรับ

ต้องไม่เกินเกณฑ์กฎหมายกำหนด

2.2 เครื่องมือ อุปกรณ์ และเครื่องใช้

- เครื่องสำรวจรังสี หรือ เครื่องเฝ้าระวังปริมาณรังสีในพื้นที่
 - เหมาะสมกับชนิดของรังสีและประเภทเครื่องกำเนิดรังสี
 - ได้รับการสอบเทียบมาตรฐานทุก 1 ปี
 - อยู่ในสภาพใช้งานได้ปกติ

- บันทึกผลการตรวจวัดรังสีที่ตรวจสอบโดยหน่วยงานเอง

2.2 เครื่องมือ อุปกรณ์ และเครื่องใช้ (ต่อ)

- อุปกรณ์บันทึกรังสีประจำบุคคลสำหรับผู้ปฏิบัติงานทางรังสี
 - OSL เพียงพอกับผู้ปฏิบัติงาน
 - ผู้ปฏิบัติงานรังสีต้องติดดูวิธีและเหมาะสมขณะปฏิบัติงานกับรังสีทุกครั้ง
 - จัดเก็บเหมาะสม ไม่ใช่พื้นที่รังสี
 - ต้องมีการประเมินผลการได้รับรังสีรายปีของผู้ปฏิบัติงาน
 - ผู้ปฏิบัติงานต้องไม่ได้รับรังสีเกินกว่าเกณฑ์ที่กำหนด
 - ผู้ปฏิบัติงานรังสีรับทราบผลการได้รับรังสีของตนเอง
 - บันทึกประวัติการได้รับปริมาณรังสี (ย้อนหลังไปอย่างน้อย 5 ปี)

หากใช้ Active pocket dosimeter

- ต้องบันทึกข้อมูลที่ใช้งานเช่น ชื่อผู้ใช้ วัน เดือน ปีระยะเวลาที่ใช้ และค่าที่อ่านได้

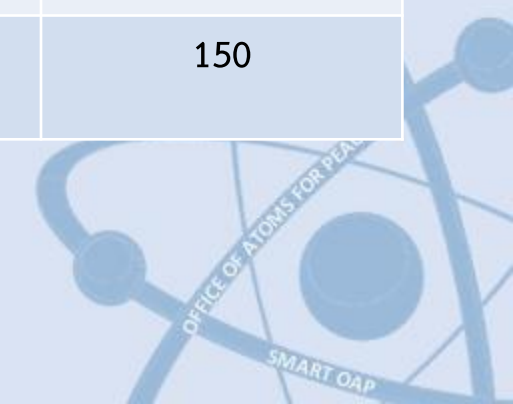

OSL: Optical Stimulated Luminescent Dosimeter

Dose Limits

กฎกระทรวงความปลอดภัยทางรังสี พ.ศ. 2561

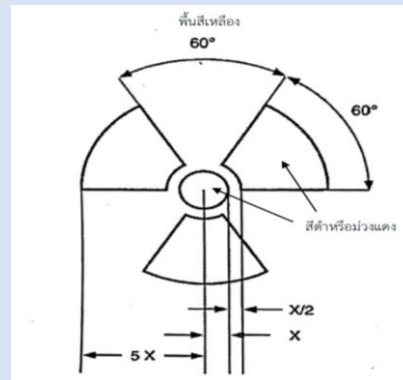
กลุ่มบุคคล	ปริมาณรังสียังผล (มิลลิซีเวิร์ตต่อปี)	ปริมาณรังสีสมมูล เลนซ์ตา	ปริมาณรังสีสมมูล ผิวหนัง มือ และเท้า
1. ผู้ปฏิบัติงานทางรังสี	20 โดยเฉลี่ยช่วง 5ปี/แต่ละปีไม่เกิน 50 /ห้าปีติดต่อกันไม่เกิน 100	20 โดยเฉลี่ยช่วง 5ปี/แต่ละปีไม่ เกิน 50 /ห้าปีติดต่อกันไม่ เกิน 100	500
2. ประชาชนทั่วไป//หรือหญิงมีครรภ์หรืออยู่ระหว่างการให้นมบุตร	1 โดยเฉลี่ยช่วง 5 ปีติดต่อกันจะต้อง ไม่เกิน 1	15	50
3. นักศึกษา/การฝึกอบรม หรือฝึกงาน (อายุ 16-18)	6	20	150

2.2 เครื่องมือ อุปกรณ์ และเครื่องใช้ (ต่อ)

- หมายถึงสัญลักษณ์ทางรังสี พร้อมข้อความเตือน
ถูกต้อง ชัดเจนพอเพียง ติดอยู่ในตำแหน่งที่สามารถมองเห็นได้ชัด

- ไฟหรือสัญญาณเสียงแสดงสถานะการใช้งาน

2.2 เครื่องมือ อุปกรณ์ และเครื่องใช้ (ต่อ)

เฉพาะเครื่องกำเนิดรังสี ประเภท 1

- ตรวจสอบระบบหยุดการทำงานฉุกเฉิน (emergency stop)
- ระบบกล้องวงจรปิดสำหรับสังเกตการณ์ภายในห้องฉายรังสี
- Door Interlock
- ประตูที่สามารถเปิดได้ทั้งจากภายนอกและภายใน
- ระบบตรวจสอบบุคคลสุดท้ายที่อยู่ในห้อง (Last person out)

2.3 เจ้าหน้าที่ความปลอดภัยทางรังสี

- สถานะการมีตัวตนของ RSO ที่ระบุในใบอนุญาตฯ (ทำงาน/ลาออก/ย้าย)
- คุณสมบัติเหมาะสมกับประเภทเครื่องกำเนิดรังสี
- การอยู่ประจำตลอดเวลาที่ใช้งาน ของ RSO (เฉพาะเครื่องประเภทที่ 1)
- ความพร้อมในการปฏิบัติหน้าที่เมื่อเรียกหา

(เครื่องประเภทที่ 2 และ 1 เมื่อไม่ใช้งาน)

2.3 เจ้าหน้าที่ความปลอดภัยทางรังสี (ต่อ)

- คุณสมบัติเจ้าหน้าที่ความปลอดภัยทางรังสี ตามประเภทเครื่องกำเนิดรังสี

RSO	ประเภทเครื่องกำเนิดรังสีที่สามารถควบคุมดูแลได้		
	ประเภทที่ 1	ประเภทที่ 2	เครื่องแจ้ง ฯ
ระดับสูง (เครื่องกำเนิดรังสี)	/	/	/
ระดับกลาง (เครื่องกำเนิดรังสี)	*เฉพาะเพื่อการรักษา ความมั่นคงปลอดภัย	/	/
ระดับต้น (เครื่องกำเนิดรังสี)	*เฉพาะเพื่อจำหน่าย	*เฉพาะเพื่อจำหน่าย	/

หมายเหตุ: เครื่องกำเนิดรังสีที่ต้องแจ้งการครอบครองหรือใช้ ไม่จำเป็นต้องมี RSO

2.4 แผนการป้องกันอันตรายจากรังสี

- มีแผนเหมาะสมกับการปฏิบัติงาน อย่างน้อยมีหัวข้อดังนี้
 - แผนผังสายบังคับบัญชา
 - การจัดแบ่งพื้นที่
 - มาตรการความปลอดภัยทางรังสี
 - แผนการตรวจวัดทางรังสี
 - แผนปฏิบัติงานภาวะปกติและไม่ปกติ
 - บัญชีทะเบียนเครื่องกำเนิดรังสี
 - แผนการสอบเทียบ
 - แผน/วิธีการจัดการเมื่อเลิกใช้งาน ฯลฯ

2.4 แผนการป้องกันอันตรายจากรังสี (ต่อ)

❖ มาตรการความปลอดภัยทางรังสีที่ดี

- มุ่งเน้นการป้องกันอันตรายจากรังสี เหมาะสมและครอบคลุมตามลักษณะการใช้เครื่องฯ ที่ครอบครอง/ใช้ เช่น Fixed Mobile Portable เป็นต้น
- ผู้ปฏิบัติงานรังสีรับทราบและเข้าใจมาตรการเป็นอย่างดี
- ผู้ปฏิบัติงานนำไปปฏิบัติตามอย่างเคร่งครัด
- การบริหารจัดการความเสี่ยง
- การติดตามการปฏิบัติงานและการปรับปรุงมาตรการให้สอดคล้องกับการทำงานจริง

2.4 แผนการป้องกันอันตรายจากรังสี (ต่อ)

- **ขั้นตอนในการสืบสวนการได้รับรังสีสูง**
 - มีขั้นตอนสืบสวนชัดเจน
 - มีการจดบันทึกอุบัติเหตุทางรังสี (กรณีผู้ปฏิบัติงานรังสีมีความเสี่ยงได้รับรังสีสูง)
- **แนวทางการคัดกรองผู้ป่วยตั้งครรถ์เข้ารับบริการ (กรณีใช้ทางการแพทย์)**
 - มีขั้นตอนชัดเจน ผู้ที่เกี่ยวข้องรับทราบ
 - มีแนวปฏิบัติกรณีเอกซเรย์ผู้ป่วยตั้งครรถ์

3. บันทึกและเอกสารอื่นๆ

บันทึกและเอกสารอื่นๆ

- รายงานผลการตรวจสอบคุณภาพเครื่องกำเนิดรังสีทุกเครื่องจากหน่วยงานที่ ปล.รับรอง
 - ระดับรังสีโดยรอบเครื่องกำเนิด อยู่ในเกณฑ์ปลอดภัย
 - เครื่องประเภทที่ 1 ความถี่ทุก 1 ปี
 - ประเภทที่ 2 และเครื่องแจ้ง ทุก 2 ปี
- บันทึกการจัดการฝึกอบรมแก่ผู้ปฏิบัติงานรังสี และผู้เกี่ยวข้อง
 - ผู้ปฏิบัติงานรังสีลงนามรับทราบ
 - บันทึกการจัดการฝึกอบรมแก่ผู้ปฏิบัติงานรังสี และผู้เกี่ยวข้อง
- บันทึกผลการทำ QA/QC Check และ Maintenance

กิจกรรมหลังการตรวจสอบทางรังสี

สังคมนั่นใจ กำกับปลอดภัย ตามหลักสากล

กิจกรรมหลังการตรวจสอบทางรังสี

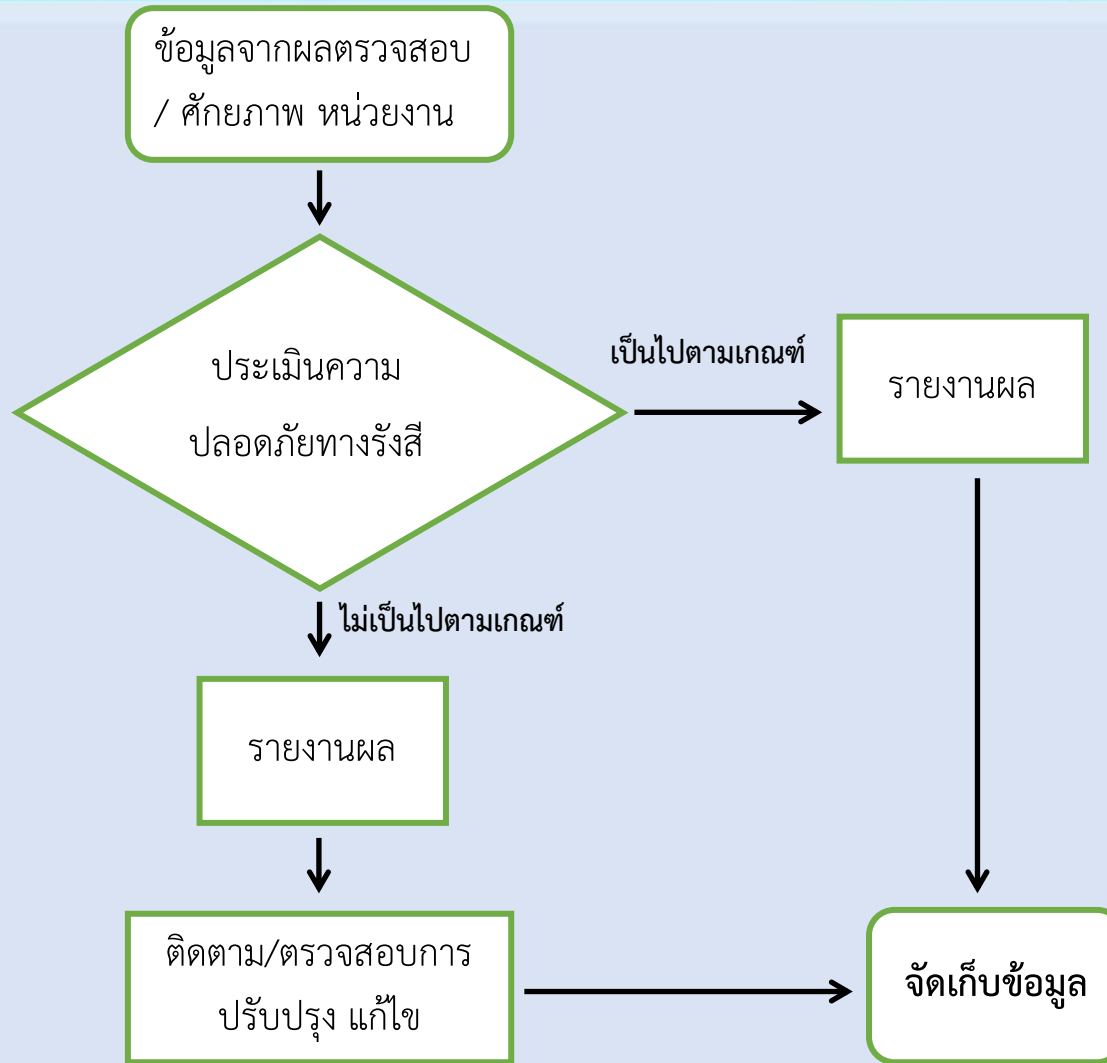

- สรุปผลการตรวจอย่างไม่เป็นทางการ/ให้ผู้นำตรวจเซ็นต์ชื่อรับทราบ
- จัดทำรายงานผลการตรวจสอบ ระบุและแจ้งข้อปรับปรุงแก้ไข
- ส่งให้สถานปฏิบัติการอย่างเป็นทางการ
- ติดตามความคืบหน้าของการแก้ไข
- ตรวจสอบประสิทธิภาพของการแก้ไข

สรุปขั้นตอนการตรวจสอบ

การตรวจสอบ ในสภาวะการระบาดของโควิด 19

❖ แนวปฏิบัติ การตรวจสอบความปลอดภัยทางรังสีด้วยตนเอง (Radiation Safety Self-Assessment, SA)

➤ กรณีขออนุญาตครอบครองหรือใช้ครั้งแรก (เฉพาะประเภทที่ 1)

เพื่อให้มั่นใจได้ว่าสถานประกอบการมีไว้ในครอบครองหรือใช้ประโยชน์ เครื่องกำเนิดรังสีอย่างปลอดภัยทางรังสี และเพื่อประกอบการพิจารณาออก ใบอนุญาตฯ

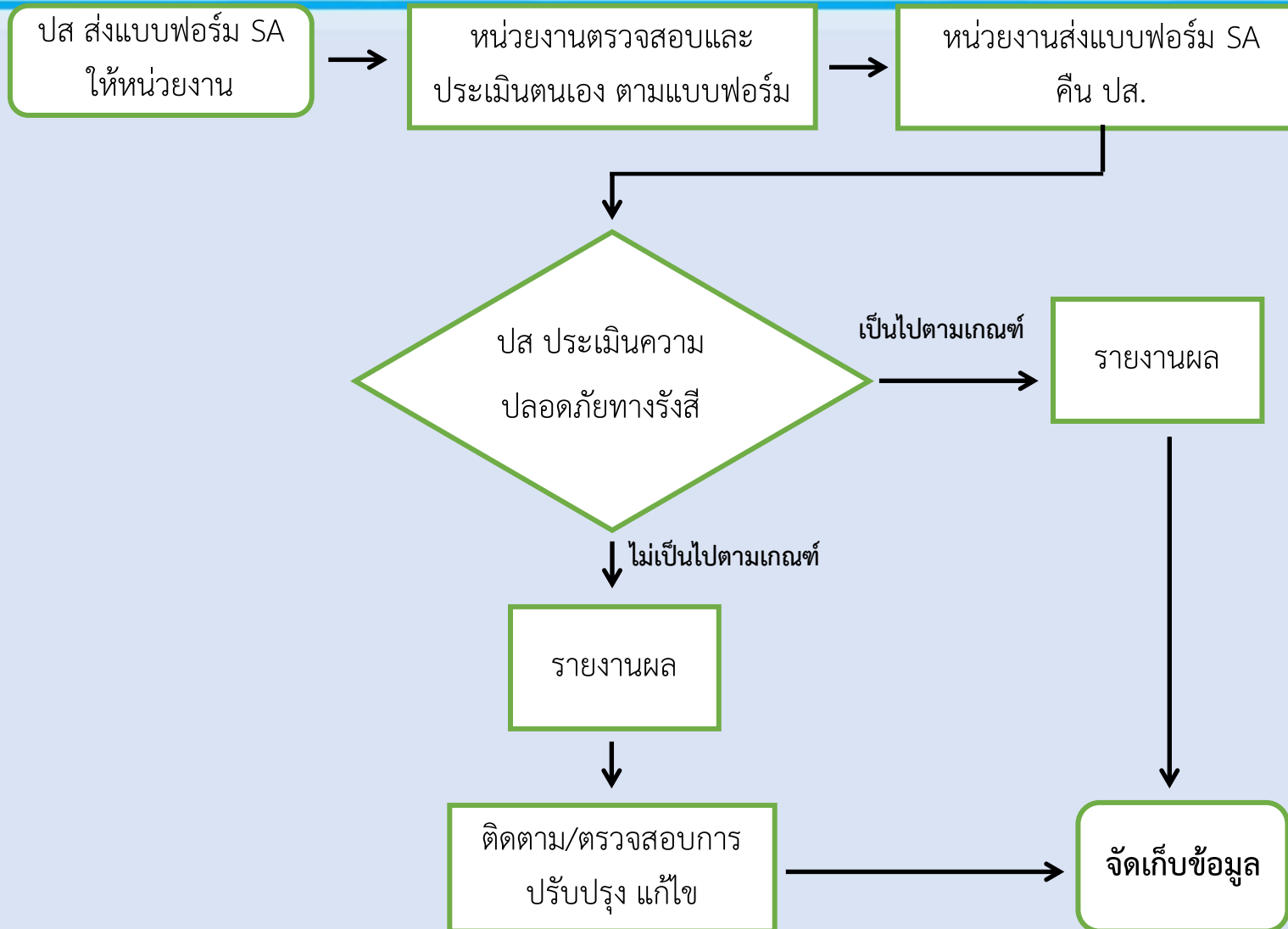
➤ กรณีตรวจตามแผนดำเนินงาน

เพื่อให้สถานประกอบการสามารถคงสภาพความปลอดภัยทางรังสีในการ มีไว้ในครอบครองหรือใช้เครื่องกำเนิดรังสีได้อย่างต่อเนื่อง

สรุปขั้นตอนการตรวจสอบและประเมินตนเอง

การติดตามผลการตรวจสอบ

กรณี	รายละเอียด	ระดับความสำคัญ	ปรับปรุงแก้ไข	การติดตาม
ใบอนุญาต	มีไว้ในครอบครองโดยไม่ได้รับอนุญาต/ขาดต่อใบอนุญาต	มากที่สุด	โดยด่วน	30 วัน
	รายละเอียดนิติบุคคลเปลี่ยน	มากที่สุด	โดยด่วน	30 วัน
	โอนใบอนุญาต	มากที่สุด	โดยด่วน	30 วัน
	เปลี่ยนแปลงแก้ไขสถานที่ติดตั้ง/เก็บรักษา/ใช้	มากที่สุด	โดยด่วน	30 วัน
	เปลี่ยนแปลงแก้ไขสถานที่ทำการ	มาก	โดยเร็ว	60 วัน

การติดตามผลการตรวจสอบ

กรณี	รายละเอียด	ระดับความสำคัญ	ปรับปรุงแก้ไข	การติดตาม
RSO	RSO มีคุณสมบัติไม่ถูกต้อง สอดคล้องตามกำหนด	มาก	โดยเร็ว	60 วัน
	ไม่มี RSO ประจำหน่วยงาน	มากที่สุด	โดยด่วน	30 วัน
	เจ้าหน้าที่ RSO ขาดต่ออายุใบอนุญาต	มาก	โดยเร็ว	60 วัน

การติดตามผลการตรวจสอบ

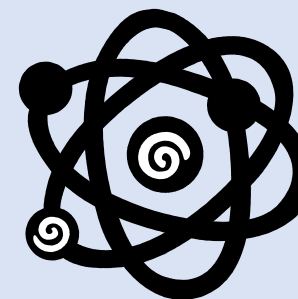
กรณี	รายละเอียด	ระดับความสำคัญ	ปรับปรุงแก้ไข	การติดตาม
Safety	ไม่มี OSL / ไม่เพียงพอต่อผู้ปฏิบัติงานทางรังสี	มากที่สุด	โดยด่วน	30 วัน
	ผลการได้รับรังสีสูงกว่าขีดจำกัดปริมาณรังสี	มากที่สุด	โดยด่วน	30 วัน
	ผลการได้รับรังสีสูงผิดปกติ	มาก	โดยเร็ว	60 วัน
	ระดับรังสีสถานที่ติดตั้งใช้งานสูงเกินเกณฑ์กฎหมายกำหนด	มากที่สุด	โดยด่วน	7 วัน
	ไม่มีเครื่องสำรวจรังสี/ชำรุด (กรณีมีเครื่องเดียว)	มาก	โดยเร็ว	60 วัน
	เครื่องสำรวจรังสีสิ้นอายุการสอบเทียบ	น้อย	-	90 วัน
	ไม่มีคู่มือป้องกันอันตรายจากรังสี	มาก	โดยเร็ว	60 วัน
	สัญญาณไฟแสดงสถานะการฉายรังสี	มาก	โดยเร็ว	60 วัน
	Area monitor ไม่สามารถใช้งานได้	มาก	โดยเร็ว	60 วัน

THANK YOU FOR

YOUR ATTENTION

60 ปี สำนักงาน
ปรมาณูเพื่อสันติ

สังคมนั่นใจ กำกับปลอดภัย ตามหลักสากล

